

సంపుటి : 9
సంచిక : 5
ఆగస్టు : 2009

201

పేజీలు : 100
వెల :
రూ.25/-

ముఖచిత్రం : ప్రేమలేఖ చిత్రకారుడు : ముమ్మడి హరిప్రసాద్

చిరునామా : 1-9-286 2nd Fl, విద్యానగర్ (రాంనగర్ గుండు దగ్గర), హైదరాబాద్ - 500 044.
ఫోన్ : (అ) : 040 - 2707 1500 :: (ఇ) : 040 - 2707 7599
email : rachanapatrika@hotmail.com, rachanapatrika@gmail.com ; www.rachana.net

సంపాదకీయం..... (5)

ప్రత్యేకరచన: 21వ శతాబ్దంలో తెలుగు కథ రూపురేఖలు (59)
- డి.విద్యేశ్వరి

కథలు

నీరజ నిర్దోషా!!!
- చేగొండి రామజోగయ్య 12

కథాప్రహేళిక కథ :: దేవుడి వరం
- లత కందికొండ 20

విభజన
- బలభద్రపాత్రుని రమణి 30

అబ్బా బోర్...
- మంధా భానుమతి 36

మెలికస్వామి
- ఎలక్ట్రాన్ 54

కథాపీఠం కథ :: ఋతుమోహం
- ముదిగొండ శివకౌముదీదేవి 62

అంతిమ తీర్పు
- యం.లక్ష్మణరావు 75

అనగనగా ఒక మంచి కథ :: అగ్గిబరాటా
- ఆదివిష్ణు 82

శీర్షికలు

ఉత్తర రచన 6

పజిలింగ్ పజిల్ - 201
నిర్వహణ : డా॥ ఎన్. సురేంద్ర 8

సాహితీ వైద్యం - వసుంధర 42

రచనాసమీక్ష - పి.వి.ఆర్. 93

సీరియల్ రచనలు

రాధాకళ్యాణం - అల్లాడ స్నేహలత 88

అమెరికామెడీ కబుర్లు - వంగూరి బిట్టెన్ రాజు 95

అక్కడక్కడక్కడా

కార్టూన్లు

వచ్చే సంచికలో కథకులు.....
కందుకూరి రాజకుమారి; తాతిరాజు శ్రీజ్యోత్స్న; తాటిపాముల మృత్యుంజయదు;
కె.వి.రమణరావు; వసుంధర తదితరులు.....

The Views, Opinions expressed and Statements made by the Writers, Authors and Readers need not necessarily be those of the Editor and Management of Rachana Entinti Patrika.
All disputes will come under the exclusive jurisdiction of respective Courts and Forums situated in Hyderabad City only.

సలహాదారులు
 కాళీపట్నం రామారావు
 కవన శర్మ
 అత్తలూరి నరసింహారావు
 వసుంధర
 కోడూరి శ్రీరామమూర్తి
 కేతు విశ్వనాథరెడ్డి
 డా. ఎన్. సురేంద్ర
 వై. రాంబాబు & శాయి
 డా. డి.వి.ఆర్. పూషా

మార్కెటింగ్
 పి.ఆర్. మార్కెటింగ్
 1-2-559/సి, మొదటి అంతస్తు,
 నల్లకుంట, హైదరాబాద్-44
 ఫోన్: 040 -27612041
 సంపాదకుడు
 వై.వి.యస్.ఆర్.యస్. తల్పశాయి
 అసోసియేట్ ఎడిటర్
 'హంసలేఖ'

The Only Magazine Administered by Writers

మనలో మరో మనిషి ఉంటాడంటూ నలభై ఏళ్ల క్రితం ఆదివిష్ణు 'నగటు మనిషి' అనే నవల రాశారు. అప్పటి నవలా ప్రభంజనానికి అది ఎదురీతే అయినా, దాని విలక్షణత్వం ఆయనకు ఘనకీర్తి తెచ్చింది.

మళ్లీ ఇంతకాలానికి ఆ నవల గుర్తుకురావడానికి కారణం - జనార్దన మహర్షి రాసిన 'నాకు నేను రాసుకున్న ప్రేమలేఖ' వరించడం! మూడు నాలుగు వదాలకో వరుస చొప్పున రాసినా వరుసగా చదవ దానికి పనికొచ్చే రచన ఇది - పరోక్షంగా తనలోని మనిషికి చెప్పుకున్న ఆత్మభోష. మనలో మనిషితో మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు ఆ మాటలకు ఒక క్రమం అంటూ ఉండదు - స్పష్టంగా ఉండవు మాటలు - ఆలోచనలు అన్వయం - ఆశలు కోటలు దాటుతాయి. అందుకే కాబోలు -

“ ఈ ప్రేమలేఖలో బోలెడన్ని అక్షరదోషాలున్నాయి. వత్తులు, హల్లులు, పదప్రయోగాలలో లోపాలెన్నో. కొన్ని పదాలు ఛెండాలంగా వాడబడ్డాయి. పద్ధతి, క్రమశిక్షణ, నియమాలు...శూన్యం. వంకర టింకరగా...కోతి కలం పట్టినట్టుగా ఉంది. దీనికో మహత్తర కారణం ఏడ్చింది” - అని అంటారు రచయిత తన 'ఒక మాట'లో. అలాగే ప్రక్కన ఇచ్చిన 'ఒక పెద్దమాట'లోనూ తన్ని కప్పిఉంచిన కవచాన్ని పీకి అవతల పారేసి చెప్తారు. ఒక నగటు మనిషి నిజాయితీకి, నిర్భీతత్వానికీ ప్రతీక ఈ రచన. ఈ మాత్రం స్పర్శించినంత మాత్రానే ఈ వుస్తకం ఆమూల్యగ్రం చదవకుండా ఉండడం అసాధ్యం.

“నేను నుఖంగా ఉండాలని నా చుట్టూ 'ప్రశాంత' వాతావరణాన్ని సృష్టించాలని ప్రయత్నించే జీవులందరికీ" అంకితం చేశారీ రచనను. ఇది చాలు రచయిత ఆలోచనా సరళినీ, ఆశా భావాన్నీ వ్యక్తం చేయడానికి. ఈ వుస్తకం చక్కెర, ఉప్పు అమ్మే చోట్ల కూడా ఉండాలన్న రచయిత ఆకాంక్షలో నగటు మనిషి వ్యక్తిత్వం ఎలా ఉండాలో, ఉంటుందో ద్యోతకమవుతుంది.

కలేజా ఉన్న 'అవ్రియ ప్రేమలేఖ' రాసుకున్న జనార్దన మహర్షికి అభినందనలు! తనకోసమే రాసుకున్నానన్నా ప్రతి ఒక్కరూ చదివి ఆత్మావలోకనం చేసుకోదగినదీ ప్రేమలేఖ!!!

ఒక పెద్దమాట

ఇది నా గురించి కాదు.
 కవితా మూలం గురించి
 మీరు రాసే యజ్ఞాన్ని మానకండి
 ఫ్రెండ్ చేసే యజ్ఞాతి-యజ్ఞాన్ని వదలకండి
 మీకు కష్టాలే రావచ్చు (వస్తాయి) సస్టైంలే రావచ్చు (వస్తాయి)
 ముద్రణలో అప్పులపాలే కావచ్చు (అవ్వతారు)
 ధన, ముఖ, శిరోధారాలతో మీరు కొవ్వొత్తి
 ఖచ్చ అయితే కాని, మీ కావ్యదీపం.... సాహితీ ఫ్రీయంకి
 అక్షర వెలుగు నిచ్చడం.
 వుస్తక ముద్రణకోసం అచ్చునిచ్చే ప్రతి సైటి.....
 కొన్నేళ్లకి వెయ్యింతులయ్యి (దాని కమ్మనే... ఇంకా)
 మరు అన్నకి ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్గా పెంచుకో అయ్యి
 మిమ్మల్ని కోలేళ్ళురల్ని చేస్తుంది.
 ఇన్నాళ్ల ఎవ్వరికీ తెలియని స్వస్తి రహస్యం
 మీకు రాస్తున్నాను..... అదేంటంటే.....
 ఇప్పుడున్న కోలేళ్ళురంలా
 గత అప్పులో పెద కప్పలే.....

సర్వే కవితా కాలే-శ్చరం భవంతుః

శం

201

ఈ పత్రిక మీది! మీఅభిరుచుల మేరకు పత్రికను రూపొందించడం మా వంతు!! అభిమానించి ఆదరించడం మీ వంతు!!

Letter's to
Kavana Sarma

కవన రచన

I heartily **congratulate** you on the enthralling biography of Dr Yellapragada. Read each article with great enthusiasm, it made me feel proud that he was an Indian.

Please publish it in Telugu for Telugu readers and also in English for all Indians, especially the new generations of upcoming scientists.

I once again congratulate you for bringing Dr Yellapragada to common people like me.

With regards

- Janaki Sastry (Leeds, UK)

Your biography of YALLAPRAGADA SUBBARAO is very well crafted with detached admiration appreciating the personality of such an eminent person who is self made with single minded devotion to the objective in mind . In my view you have very successfully brought out with balance the total personality of him and also feel that you are a pioneer in writing such a treatise. I feel that ur upbrining in a highly educated and culture family nurtured by scientific atititude coupled with social awareness made u to write like that. In ur comparison also u never crossed the limits of assessment and succeeded to be neutral admirer but a psycophant.

WE REALLY WHOLEHEARTEDLY CONGRATULATE YOU

Regards

- Jyotirmayi and Kameswara Rao K (Richmond, USA)

I have been regularly following your scientific

narration of Dr.YSR's life and achievements. It reads like good fiction besides being the biography of an eminent research oriented Doctor and miracle drugs maker.. I was wanting to read about him ever since Ayyagari Ramachndra Rao and Dr A. V. Rao (who said he became the Director of Lederlees because of

Dr. YSR) had narrated to me (on a few occassions) about Dr. YSR's devotion to human causes. At long last you did materialize my dream.

I write this in admiration and to congratulate. The author has avoided too much sentimentalism and approaching it in an investigating style.

- Muniapalle Raju (Secunderabad))

కవనశర్మగారు వ్రాసిన "డా.యల్లాప్రగడ సుబ్బారావు జీవిత చరిత్ర" చాలా బాగుంది. ప్రచురించిన మీకు ధన్యవాదములు.

సుబ్బారావుగారి స్థానంలో తెల్లదొరలెవరైనా వుండివుంటే వారికి నోబెల్ ప్రైజ్ వచ్చేది. భారత ప్రభుత్వం ఆయన తపాల బిళ్ళేకాక, ఫిల్మ్ డివిజన్ వారు ఆయన గురించి డాక్యుమెంటరీ కూడ తయారుచేసి, సినిమాల ముందు చూపించేవారు. దురదృష్ట వశాత్తు నేను చూడలేకపోయాను. కాని సుబ్బారావుగారి తమ్ముడు యల్లాప్రగడ నత్యనారాయణగారు (విజయవాడలో జడ్జిగా వుండేవారు) వాళ్ళింటికి 1951 ప్రాంతంలో వెళ్ళినప్పుడు, నన్ను, "ఆ డాక్యుమెంటరీ చూశారా?" అని అడుగుటచేత, భారత ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా తీశారని చెప్పగలుగుతున్నాను. ఇక, సుబ్బారావుగారు మధ్యలో ఇండియా వచ్చినా, భార్య, ఆహార నియమాలు మొదలైన కట్టుబాట్లకి లొంగిపోయినా, యిన్ని పరిశోధనలు జరిగేవి కావు. ఆయన ద్వారా ప్రపంచానికి ఈ అమరూప సేవలు దక్కివి కావు. శ్రీ సుబ్బారావుగారు ఆరువేల నియోగులు.

- కాపూరు రామారావు (హైదరాబాద్)

నెల నెలా రెండు కథలకు, చెరో అర్థ వెయ్యిన్నూట పదహారు రూపాయలు బహుమతి!

శ్రీ జనార్దన మహర్షి తెలుగు చలనచిత్రరంగ రచయితగా అందరికీ సుపరిచితులు. 'వెన్నముద్దలు' రచయితగా సాహితీప్రియుల నాకట్టుకున్నారు. ఇటీవలే 'గుడి' నవలను, నేరుగా, పుస్తక రూపంలో ప్రచురించారు. ఆయన ప్రతీ నెలా 'రచన'లో ప్రచురింపబడే కథల (అనగనగా ఒక మంచి కథ; అనువాద కథ; కథాపీఠం కథలు మినహాయించి)లో రెండింటికి చెరో అర్థ వెయ్యిన్నూటపదహారు రూపాయల బహుమతి యివ్వ సంకల్పించారు. జూలై, 2009 'రచన'లో ప్రచురింపబడిన - **శకటిక : యం.రామకోటి;** క్షౌద్రమేహం : ఎలక్ట్రాన్ - కథలను ఈ బహుమతికి అర్హమైనవిగా నిర్ణయించడం జరిగింది. బహుమతి పొందిన కథకులకు అభినందనలు!

బహుమతి ప్రదాత అందజేసిన చెక్కులను కథారచయితలకు వంపడం జరిగింది. - సంపాదకుడు

శుభ్రము

కాలింగ్ బెల్ చప్పుడికి తలుపు తీసింది రాధ.

‘అమ్మా! ఇతనే వంశీ....వంశీకృష్ణ - మా కొలీగ్’ - తనతోపాటు ఇంట్లోకి వచ్చిన వ్యక్తిని తల్లికి పరిచయం చేసింది కీర్తి.

‘రండి...రండి...కూర్చోండి...మీ గురించి ఎప్పుడూ చెప్తూ ఉంటుంది మా కీర్తి...’

‘రాగానే అలాగని చెప్పి భయపెట్టేస్తున్నారు. నా గురించి చెప్పడమంటే మంచిగానా చెడ్డగానా?’ - అర్థం కానట్టు అడిగేడు వంశీ.

‘అంటే మీరు చెడ్డవారు కూడానా!’ నవ్వుతూ అడిగింది రాధ.

‘నువ్వు అలా అంటే తనేదో నిజంగా మంచివాడిననుకొని కాలరెగరేస్తాడమ్మా’

‘ఏయ్! ఫస్ట్ ఇంప్రెషన్ ఈస్ ది బెస్ట్ ఇంప్రెషన్ అంటారు. మొదటిసారిగా కలుస్తున్న మీ అమ్మగారి ఎదుట నా పరువు అలా తీస్తావేంటి? సారీ అండీ, ఆఫీస్ లో అర్జుంట్ పని ఉండడం వల్ల మిమ్మల్ని రిసీవ్ చేసుకోవడానికి కీర్తితో పాటు ఎయిర్ పోర్ట్ కి రాలేకపోయాను’

‘భలేవారు దానిదేముందిలెండి - మీరు మాట్లాడుకుంటూ ఉండండి నేనిప్పుడే వస్తాను’ అంటూ లోపలికి

వెళ్ళిన రాధ ఒక ఫ్లేట్ నిండా స్వీట్స్, ఇంకొక ఫ్లేట్ లో కాజూ వకోడి, చేగోడీలతో వచ్చి, ‘తీసుకోండి’ అంటూ బల్ల మీద పెట్టింది.

‘అయ్యుబాబోయ్ ఇన్ని రకాలే! ఎంతైనా మన ఇండియా రుచి ఇండియాదేనండి. ఇక్కడ కూడా ఇవన్నీ దొరికినా ఆ రుచి మాత్రం రాదు’ అన్నాడు వంశీ.

‘రుచి అన్నది ఇండియాలోనూ, అమెరికాలోనూ ఉండదు బాబూ - అది చేసేవారి చేతిని బట్టి ఉంటుంది. ఇవన్నీ మా అమ్మ చేసినవి తెలుసా?’ - తల్లి భుజం చుట్టూ చేతులు వేస్తూ మురిపెంగా అంది కీర్తి.

‘అవునా నిజంగానా! అయినా మీ గురించి కీర్తి ఎప్పుడూ చెప్తూనే ఉంటుంది లెండి’ అన్నాడు.

‘ఏమనీ! మంచిగానా, చెడ్డగానా?’ నవ్వుతూ అడిగింది రాధ.

‘నా మాట నాకు అప్పజెప్పేరే’ - రాధ నవ్వుతో శృతి కలిపేడు వంశీ.

ఆ రాత్రి అక్కడే డిన్నర్ చేసిన వంశీ - ‘అబ్బా! ఎన్ని రోజులయ్యిందో ఇంత మంచి భోజనం చేసి’ అన్నాడు.

వెళ్లే ముందు, ‘కీర్తి! నేనొక మాట చెప్తే ఏమీ అనుకోవుగా’ అడిగేడు.

‘నేను అనుకున్నా నువ్వు మానవుగా

- చెప్పుబాబూ అదేంటో’ అంది

‘మీ అమ్మగారు నువ్వు చెప్పినదాని కంటే కూడా చాలా ఏక్జివ్ గా ఉన్నారు. మనతో మాట్లాడుతూనే అరగంటలో చక చకా ఎన్ని రకాలు వండేసేరు? అసలు ఆవిడని చూసి మీ అమ్మ అంటే ఎవరూ నమ్మరు తెలుసా? నీ అక్కలా వున్నారు’ అన్నాడు వంశీ కీర్తితో.

డిష్ వాషర్ లోడ్ చేస్తున్న రాధకి ఈ మాటలు వినబడక పోలేదు.

‘నువ్వే కాదు బాబూ! అక్కడ - ఇండియాలో - కూడా అంతా అదే మాట అనేవారు. నాకు చాలా గర్వం గానూ, ఒక్కోసారి అమ్మంటే అసూయ గానూ కూడా ఉంటుంది, అమ్మ అందం ఏక్జివ్ నెస్ చూసి’

‘పోనీ అందరిలా కాకుండా నేను వేరేలాగా నువ్వే మీ అమ్మకి అక్కలా కనబడుతున్నావని అననా?’ - షూమ్ వేసుకుంటూ కీర్తిని ఉడికించాడు వంశీ.

‘నీకు చాలా ఎక్కువైంది. అమ్మా చూడమ్మా ఎలా అంటున్నాడో’ అంటూ గారాలు పోతూ ఫిర్యాదు చేసింది తల్లితో కీర్తి.

‘అంత అందంగా, చలాకీగా ఉన్నాడు. చాలా బుద్ధిమంతుడు, మంచివాడు అంటావు. చక్కటి ఉద్యోగ

గం కూడా ఉంది. మరి ఇలాంటి కుర్రాడికి డైవోర్స్ ఇవ్వడానికి ఆ అమ్మాయికి మనసెలా ఒప్పిందే - ఆ రాత్రి పడుకునే ముందు కూతుర్ని అడిగింది రాధ.

‘మనసు అన్నావు చూసావా అదే... ఆ మనసేంటో ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు తెలుసుకుని వుంటే ఆ అనర్థం జరిగి వుండేది కాదు’

‘అసలేం జరిగింది?’ అడిగింది రాధ.

‘అదంతా ఒక కథ. వంశీ తల్లిదండ్రులు చిన్నప్పుడే పోవడంతో మేనమామ దగ్గర పెరిగేడు. తెలివైన వాడూ, ఆస్తిపరుడూ అవడంతో చదువుకోవడానికి ఇక్కడికి వచ్చి స్థిరపడిపోయాడు. కానీ మన ఇండియా అమ్మాయినే పెళ్లిచేసుకోవాలనుకుని మేనమామ కుదిర్చిన సంబంధాన్ని చేసుకున్నాడు. కానీ సరిత - అంటే వంశీ చేసుకున్న అమ్మాయి - అంతకు మునుపే వేరే అబ్బాయిని ప్రేమించిందట కానీ, అతనిది తమ కులం కాకపోవడంతో ఆ అబ్బాయికిచ్చి పెళ్లిచేయడానికి సరిత తల్లిదండ్రులు ఒప్పుకోకపోవడమే కాకుండా ఇద్దరూ చచ్చిపోతామని బెదిరించారట. తనకోసం కన్నవాళ్లు చనిపోవడం ఇష్టం లేక మనసు చంపుకుని వంశీని పెళ్లిచేసుకుంది వాళ్లు చెప్పినట్లే. కానీ, పెళ్లి అయిన మర్నాడే ఫ్రెండ్స్ ద్వారా తను ప్రేమించిన సుధాకర్ చావు బ్రతుకుల మధ్య ఉన్నాడని తెలుసుకున్న సరిత ఓ ఉత్తరం వ్రాసి ఇంట్లో పెట్టి ఉడాయిచింది - చెప్పడం ఆపింది కీర్తి.

‘ఆ తర్వాత?’....ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది రాధ.

‘ఆ తర్వాతేముంది....సరితా సుధా

కథ ప్రశ్నిక

201

ముగింపు తేదీ : 10 - 09 - 2009

పాఠకపర్యులారా!
కథాప్రశ్నికలో కలం పెట్టండి!!
 1. ‘కథాప్రశ్నిక’లో ప్రకటింపబడే కథల మీద రెండు పేజీలకు మించని విశ్లేషణలు పంపాలి.
 2. బహుమతి పొందిన రెండు విశ్లేషణలకు చెరొక నూటపదహారు రూపాయలు విలువచేసే కథాసంకలనాలను అందజేయడం జరుగుతుంది.
కూపను జతచేయడం మరువకండి!

కర్లు ఫ్రెండ్స్ సమక్షంలో పెళ్లిచేసుకున్నారు. ముందు చస్తామన్న వాళ్ల అమ్మ నాన్న వంశీ వాళ్లకి క్షమార్పణ చెప్పి విడాకులకి ఏర్పాటు చేసి ఆ తర్వాత కూతురితో కూడా కాంప్రమైస్ అయ్యేరట’

‘ఆ పనేదో ముందే చేసుంటే సరిపోయేది కదా! మధ్యలో ఈ అబ్బాయి జీవితం అన్యాయం చేయడం ఎందుకు?’ - బాధగా అంది రాధ.

‘మరి మీ పెద్దవాళ్లు కులం, గోత్రం అని చాదస్తాలకు పోయి చస్తామని బెదిరిస్తారుగా’ - అక్కసుగా అంది కీర్తి.

‘ఇంతకీ వంశీది ఏ కులం?’

‘ఆ...గోకులం. కృష్ణుడు కదా! లేకపోతే ఏంటమ్మా నువ్వు కూడానూ! అయినా ఇంతటితో ఈ విషయం వదిలెయ్ - అతన్ని ఏమైనా అడుగుతావేమో! అడగక - బాగుండదు’ అంటూ తన గదిలోకి వెళ్లి తలుపేసుకున్న కీర్తి వైపు అయోమయంగా చూసింది రాధ.

రాధ వచ్చాక ఆ ఇంటికి వంశీ

రాకపోకలు ఎక్కువయ్యాయి. రాధకి కూడా వంశీతో బాగా చనువు ఏర్పడింది. వచ్చినప్పుడల్లా రాత్రి దాకా కబుర్లు చెప్పి డిన్నర్ చేసి వెళ్లేవాడు. శెలవు రోజున వస్తే ముగ్గురూ కలిసి బయట తిరిగి ఏ రెస్టారెంట్లోనో తిని ఇంటికి వచ్చి పేకాట, చెస్, కేరమ్స్ అంటూ ఏదో ఒకటి ఆర్థరాత్రి దాటే దాకా ఆడుతూ కూర్చునేవారు. వంశీ - రాధకి ఎంతగా అలవాటు అయ్యేడంటే - అతను రాని రోజు ఏదో వెళ్లిగా అనిపించి - ‘వంశీ ఈ రోజు ఆఫీసుకు రాలేదా’ అని కీర్తిని అడిగేది.

‘ఆయనగారు నాకంటే నీకు ఎక్కువ అలవాటైనట్లు ఉన్నాడే’ అంటూ నవ్వేది కీర్తి...

ఆ రోజు శనివారం -

‘కీర్తి లేదా? కార్ బయట లేదు’ అంటూ వంశీ లోపలికి వచ్చాడు.

‘లేదు. తన ఫ్రెండ్ మాలతి వస్తే ఏదో కొనాలంటూ బయటికి వెళ్లేరు

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

అత కందికొండ

ముందుమాట

రిజర్వేషన్

సాహిత్యంతోటీ, సాహితీ పరులతోటీ పరిచయం లేక పోయినా తెలుగు భాషపై మాటలకందనంత అభిమానమున్న ముగ్గురు ఎన్నారైలు 'ప్రవాస వందనం' అనే బ్రష్టు ప్రారంభించారు. 'తెలుగు సాహితీ తేజానికి అభివందనం' అనే నినాదంతో - ఏటా ఓ కథకుణ్ణెన్నుకుని - లక్ష రూపాయల నగదుతో సత్కరించి ప్రోత్సహించాలనుకున్నారు. అందుకు లబ్ధప్రతిష్ఠుల్ని కాక సాహిత్యాభిమానులైన సామాన్యుల్ని సంప్రదించాలనుకుని - ఓ రోజు రామం ఇంటి కొచ్చారు. రామం వారి ఆశయాన్ని ఎంతగానో అభినందించి జయరాం గురించి చెప్పాడు.

జయరాం గొప్ప కథలు వ్రాయడమే కాక తనింటి కొచ్చినవారిచేత ఎందరివో గొప్ప కథలు చదివిస్తాంటాడు. ఆయనకు ప్రాచుర్యం లభిస్తే - ఎందరో సాహితీపరంగా ప్రభావితులౌతారని రామం నమ్మకం.

ఎన్నారైలకి రామం సూచన నచ్చింది. ప్రస్తుతానికి బ్రష్టు కార్యకలాపాల్ని గుంభనగా ఉంచుతున్నామని చెప్పి - జయరాం విషయం రహస్యంగా ఉంచమని రామాన్ని కోరి వెళ్ళారు వాళ్ళు. ఆ తర్వాత మూడు నెలలకి రామానికి 'ప్రవాస వందనం' సన్మాన సభకు ఆహ్వాన పత్రిక అందింది. వేదికనలంకరించే వారిలో జయరాంతో పాటు ముగ్గురు ఎన్నారైలూ కాక, ఓ రాజకీయ నాయకుడూ, ప్రముఖ సినీహీరో పరమశివం ఉన్నారు. ఉత్తమ కథకుడి సన్మాన సభావేదికపై ఇతర సాహితీ ప్రముఖులెవ్వరూ లేరే అని నొచ్చుకున్నాడు రామం.

సాధారణంగా సభలకు ఆమడ దూరంలో ఉండే రామం - జయరాం మీద అభిమానంతో వీలుచేసుకుని, శ్రమకోర్చి - 'ప్రవాస వందనం' తిలకించడానికి వెళ్ళాడు.

సినీహీరో దర్శనానికి కాబోలు - సభాభవనంమందు ఇసకేస్తే రాలనంత జనం. ఆహ్వానపత్రం తీసుకెళ్ళాడు కాబట్టి కానీ లేకపోతే ప్రవేశం దుర్లభమయ్యేది రామానికి.

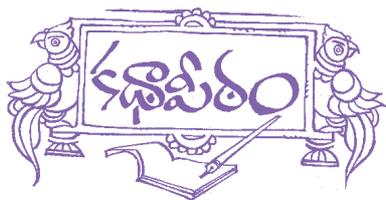
సభ టైముకే మొదలైంది. పరమశివం కాల్ షీట్ల మధ్యలో రావడంవల్ల - సభాకాలాన్ని గంటకి కుదించారు. సన్మాన సమయానికి ఓ ఎన్నారై లేచి, "పదేళ్ళుగా పరమశివం తెలుగులో హీరోగా వెరీ వెల్ నోన్. కానీ కథకుడిగా టోటల్లీ అన్ నోన్. బిజీ హీరో ఐనా - ఈ పదేళ్ళలోనూ ఎలాగో వీలుచేసుకుని ఓ కథ వ్రాసిన ఆదర్శ సాహితీప్రియుడాయన. కథ గొప్పగా వ్రాయడం కాదు, కథ వ్రాయడమే గొప్ప - అని ఇలా గొప్పవాళ్ళంతా గుర్తిస్తే - తెలుగు కథకి భావే తప్ప చావుండదు. 'ప్రవాస వందనం' అటువంటివారికి 'రిజర్వేషన్' కల్పించి ప్రోత్సహిస్తోంది. ప్రముఖ రచయిత జయరాం - ఈ 'తెలుగు సాహితీ తేజానికి అభివందనం' - సమర్పిస్తారు. మున్నుండు ఎందరో పారిశ్రామిక చేత్తలు, రాజకీయ నేతలు, క్రీడాకారులు - కథకులై 'ప్రవాస వందనం' స్వీకరించడానికి పోటీ పడగలరని ఆశిస్తున్నాం...." అన్నాడు.

ఇక వినలేక చెవులు, ఆపైన జరిగేది చూడలేక కళ్ళు - మూసుకున్నాడు రామం. అప్పుడాయనకి పట్టిన కలత నిద్రలో ఓ కల.

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

ముతుకూచం

పెళ్ళి ఆడదాని రక్షణ, గౌరవాల కోసం కాదు. అల్లరి చిల్లరి గొడ్డుకి మెడలోలా - మగాడి అల్లరి చిల్లరితనానికి అవమానంగా, గుర్తింపుగా - వ్యవస్థ వేసిన గుదిబండ.

- వసుంధర

(మొదటి భాగం)

ద్రావి పురుషుడి చేతిలో మోసపోవడం ఏ కాలంలో అయినా, ఏ యుగంలో అయినా జరుగుతూనే ఉన్నది. కానీ కులాలు మారుతుంటే మోసం, అన్యాయం, ద్రోహం క్రొత్త రంగులను, రుచులను, వాసనలను పొంది, కొత్త రూపాలను ధరిస్తోంది.

ఆధునిక యుగంలో మోసం మరింత సాఫిస్టికేషన్ తో మరింత నాగరికంగా, నొప్పి తెలియకుండా ఆపరేషన్ చేసినట్లు జరుగుతోంది!

ఒక్క చుక్క రక్తం చిందకుండా హత్య చేస్తే, ఆ హత్య హత్య కాకుండా పోతుందా? జీవితాలే హత్యకు గురయితే? అది హింస కాదా?

మనకు హత్యకు సాక్షులవరుంటారు?

ఎంత అందంలేని వారైనా యువ్వనంలో కొంత అందంగానే కనిపిస్తారు. కాని శారదా దేదీప్య అట్లా కాదు. పేరుకు తగ్గట్లు దేదీప్యమానంగా వెలిగే సౌందర్యం ఆమెది. చక్కని విగ్రహం, సన్నతనానికి పొడుగుతోడై, అందుకు పొడుగాటి జడ అలంకారమై, జడలో ఎప్పుడూ చక్కగా విచ్చుకున్న

మల్లెదండో, కనకాంబరం పూలదండో పెట్టుకుని, ఆమె నడిచి వెళ్తుంటే మృదంగం పైన అదితాళం మోగిస్తున్నట్లు ఉండేది.

విశాల నేత్రాలు, ఫాలభాగాన ఎప్పుడూ మెరిసే తిలకం బొట్టు, పొడుగాటి నాసిక, సన్నని పెదాలు - పెన్సిల్ తో గీసినట్లుండేవి - పలచని చెక్కిళ్ళు గంధపు చెక్క వలె ఉండేవి.

ఇరవై సంవత్సరాల వయస్సులో డిగ్రీ పాసవగానే దేదీప్యకి మంచి సంబంధమే వచ్చింది. ఆధునిక భావాలు గల దేదీప్య ఎం.ఎ. తెలుగు సాహిత్యంలో చేరగానే, మురళీకృష్ణారావుతో సంబంధం కుదిరింది. మురళి జర్నలిస్టు. ఆధునిక భావాలు గల యువకుడు. అటు సంప్రదాయాన్ని గౌరవిస్తూనే, తన పెద్దలను నొప్పించకుండానే తన ఉద్దేశ్యాలు నెరవేర్చుకోగల నేర్చున్నవాడు.

జర్నలిస్టుగా మురళికి అనేక రంగాల్లో ఆసక్తి ఉండేది. పౌరహక్కులు, సాహిత్యం, మానవతా విలువలు, అనువాదములు, సినిమాలు - ఇవన్నీ మురళికి ఆసక్తి ఉన్న రంగాలు. దేదీప్యకి కూడా మానవ విలువలు, పౌరహక్కులు, సాహిత్యం, సినిమాలు,

అనువాదం చేయడం - ఇవన్నీ ఇష్టం, ఆసక్తి ఉన్న రంగాలు.

అట్లా వారు ఒకరినొకరు సరిపోయారు. దేదీప్య పుట్టింటివారు పెద్దగా ఉన్నవారు కాదు. హైదరాబాద్ దగ్గరలో ఒక గుళ్లో వాళ్ళ పెళ్ళి క్లుప్తంగా, నిరాడంబరంగా జరిగి పోయింది.

తెల్లని మధుపర్మాలు ధరించి, మెడలో చేమంతి పూల దండలు, కర్పూర మాలలు ధరించి, చేతిలో కంఠ్రీ బుకే (మామిడా కులు, చేమంతి పూలతో చేసినది) పట్టుకుని వాళ్ళు మురళీకృష్ణారావు ఇల్లు చేరారు.

పారాణి, పసుపు పాదాలతో వాళ్లింట్లో కుడికాలు పెట్టింది దేదీప్య. ఆ చిన్న డాబా ఇంట్లో మురళి గది ఎంతో బాగుండేది.

కేన్ తో చేసిన జత కర్చీలు, ఒక టేబుల్, రూమ్ నాలుగు ప్రక్కలా బుక్ షెల్ఫ్ లు చెక్కవి, వాటినిండా ఆధునిక సాహిత్యం - గురజాడ, కందుకూరి, చలం, చింతా దీక్షితులు, మునిమాణిక్యం నరసింహారావు, మొక్కపాటి నరసింహాశాస్త్రి, వేలూరి శివరామశాస్త్రి, పిలకా గణపతిశాస్త్రి, విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు, చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు, త్రిపురనేని గోపీచంద్, కొడవటిగంటి కుటుంబరావు, రావిశాస్త్రి, గుర్రం జాషువా - ఇట్లా ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో

(మిగతా భాగం వత్రికలో చదవండి)

కుబ్జిండ్ల శివకౌముది దేవి

ఎకనామిక్సు క్లాసు జరుగుతోంది. లెక్చరర్ మాంచి మూడ్ లో పాఠం చెపుతున్నారు. చాలామంది చెవులెక్కుపెట్టి వింటున్నారు. పాఠం మీద మనస్సు నిలపని వాడు ఒక్క పార్వతీశమే!

“అబ్బ! ఏం అందంరా మూర్తి!” పక్కనున్న రామ్మూర్తితో నెమ్మదిగా గొణి

గాడు.

“.....” - అతను వినిపించుకోలేదు.

“శ్రద్ధగా వింటున్నావట్రా! తప్పుతావ్ జాగ్రత్త”

“ఏవిట్రా నీ సోది!-” మూర్తి విసుక్కున్నాడు.

“ఆ రెండో అమ్మాయిని చూడు ఎంత

అందంగా వుందో!”

“ముందు పాఠం వినవోయ్. లెక్చరర్ మన గోల విన్నాడంటే-”

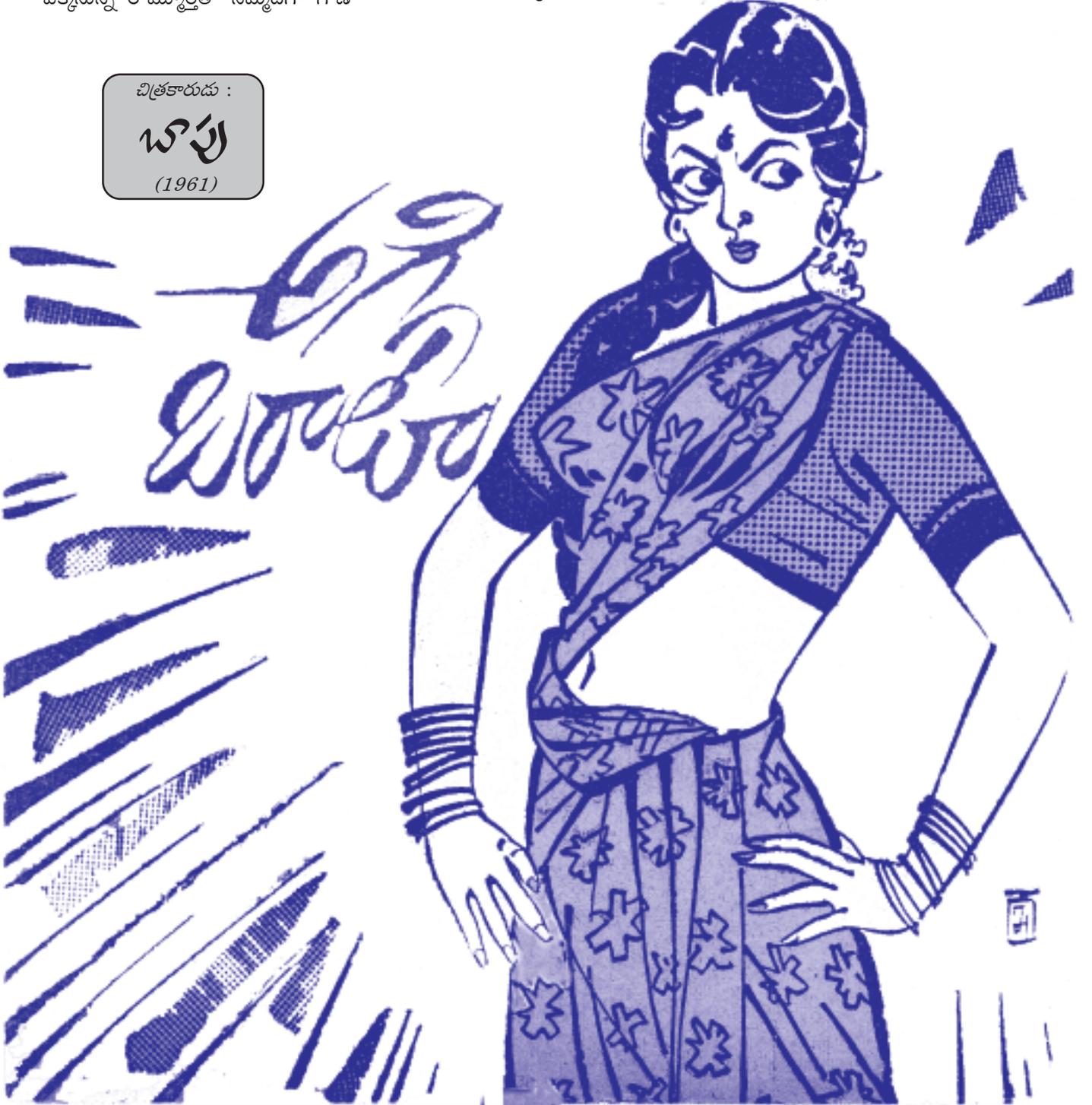
“తల నెరిసినవాడు - వాడికేం తెలు సోయ్ బ్యూటీ”

లెక్చరర్ బల్ల మీద చిటికేశాడు. పైగా ‘షే’ అని అన్నాడు కూడా.

చిత్రకారుడు :

హను

(1961)

“వరేయ్! మనల్ని లేపేటట్టున్నాడు జాగ్రత్త” - రామూర్తి భయపడ్డాడు.

“ఏడిశాడు” - పార్వతీశం యీ మాట పూర్తి చేయకముందే -

“ఏమిటి మాట్లాడుతున్నారు?” అననే అన్నాడు లెక్చరర్.

పార్వతీశం నీరసంగా లేచి నిలబడ్డాడు. తల నొప్పిగా వుందని బొంకాడు. లెక్చరర్ దెబ్బతినాడు. ఆయన పాఠం అతనికి తలనొప్పా? ఈ భావం లెక్చరర్ కి స్ఫురించ టం ఆలస్యం ఖస్సుమన్నాడు.

“అయితే బయటకు వెళ్ళవచ్చు”

“అలాగేనండి”

దాంతో మరీ మండిపోయాడు లెక్చరర్.

పార్వతీశం వెళ్ళిపోయిన తర్వాత పాఠమాపి అల్లాంటి ఆకతాయి వాళ్ళను గురించి ఓ పెద్ద లెక్చరిచ్చాడు.

అవరు కాస్తా యిట్టే అయిపోయింది.

ఆయన విసుక్కుంటూనే వెళ్ళిపోయాడు.

“నీ పద్ధతేం నచ్చలేదు. పార్వతీశం” - కాలేజి నుంచి రూంకెళ్లేటప్పుడు అన్నాడు మూర్తి.

పార్వతీశం చిన్నగా నవ్వాడు.

“నీ గురించి పాఠం చెడడం చాలా మందికి నచ్చలేదు”

“అనలీ ప్రవంచమే అంత! మనం కొందరికి నచ్చం. మన విషయాలు కొందరికి నచ్చవు. ఒదిలెయ్! అంత

అసలైన ఒక మంచి కథ...

మాత్రాన మనల్ని మనం మరమ్మత్తు చేసుకోటం అసంభవం!”

“ఈమధ్య నువ్వు బాగా మారిపోయావ్” - మూర్తికిది నచ్చలేదు.

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

గేయ రచనలకి ఈ నమీక్షకుడు సాధ్యమైనంత దూరంలోనే ఉండేవాడు. 'స్పష్టమైన భావప్రకటనలకి ఏ విధమైన సాహిత్య ప్రక్రియనైనా ఉపయోగించుకోవచ్చును - స్థాయి భేదం లేకుండా పఠనాసక్తిగల వారి చాలామంది బుర్రలోకి రచయిత భావాలు చొచ్చుకుపోవాలంటే సులభగ్రాహ్యమైన సాహిత్య సృష్టి అవసరము' - ఈ మాటలు ఎవరో అన్నవి కావు, గేయం పట్ల ఈ సమీక్షకుడి వైఖరి కొద్ది కొద్దిగా మారుతున్న రోజుల్లో కలిగిన అభిప్రాయానికి రూపం మాత్రమే! వాదభరితమైన వచన గేయ కవిత్వాలు ఓ ప్రభంజనంలా ఆంధ్రదేశాన్ని చుట్టుముట్టినప్పుడు, ఈ రకమైన సాహిత్యంలోని విషయాలు చాలా సందర్భాల్లో ఆహ్లాదకరంగా ఉండక దూషణ భరితాలుగా ఉన్న కారణంగా, ఈ సాహిత్య ప్రక్రియ వైపు మనసు మళ్ళలేదు.

అటువంటి సందిగ్ధ సమయంలో 'రచన' శాయిగారు పంపిన 'వెన్నముద్దలు' ప్రతి చదవడం సంభవించింది. భావప్రకటనకి గేయాన్ని ఎంత అందంగా ఉపయోగించుకోవచ్చునో తెలిసివచ్చింది. ఏ వాదానికైనా సమాజంలో విత్తు పడడమనేది మావన ప్రవృత్తి మూలానే. మౌలికమైన ఈ మానవ ప్రవృత్తిని ఎంతో హృద్యంగమంగా అక్షర రూపంలో అందజేయగలిగాడు జనార్ధన మహర్షి.

ఆయన కలం నుంచి జాలువారి రూపుదిద్దుకొన్నదే ఈ 'నాకు నేను రాసుకొన్న ప్రేమలేఖ' ఈ పుస్తకాన్ని నేనే ఎందుకు రాయాలంటే (లేదా రాయాల్సి వచ్చిందో) అన్నదానికి ఆయన మొదటగా ఏడు కారణాలు చెప్పుకొన్నాడు. వాటిలో స్వోత్కర్ష లేదు - సందేశం మాత్రమే ఉంది. మచ్చుకి మూడో కారణం ఉదాహరణగా :- "నీ అన్ని ద్వారాలు మూసివేయబడ్డాయా మిత్రమా - కిటికీని నేను, నిన్ను విముక్తుణ్ణి చేయలేకపోవచ్చు - నీక్కావల్సిన నీరుగాని అందిస్తా..." అంటూ మొదలుపెట్టి, "ఏనాటికైనా నిన్ను విముక్తుణ్ణి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తోనే ఉంటాను, కాని ఈ లోపల అవకాశమొస్తే నీ అంతట నువ్వే గోడలు పడకొట్టుకొని బయటకు రావడానికి ప్రయత్నించు" అంటూ ఉద్బోధిస్తాడు. ఈ పుస్తకాన్ని చదివిన తర్వాత అనిపించేదేమిటంటే, జనార్ధన మహర్షి రాచగలడని, రాయగలిగాడని.

మనసు పోకడని నిలకడగా చెప్పే నేర్పు, తార్కికంగా సమర్థించుకొనే నైపుణ్యం గేయాల్లోంచి తొంగిచూస్తూ ఉంటాయి.

"అరవది ఆరోడు కళల్లో ఏదైనా - దాని ఆసోసన పట్టిన ఎవరైనా - నాకు ఇష్టంగా ఉండాలంటే - ముందు వాటిని ఇష్టపడే నేనే నా కిష్టంగా ఉండాలి."

ఓచోట -

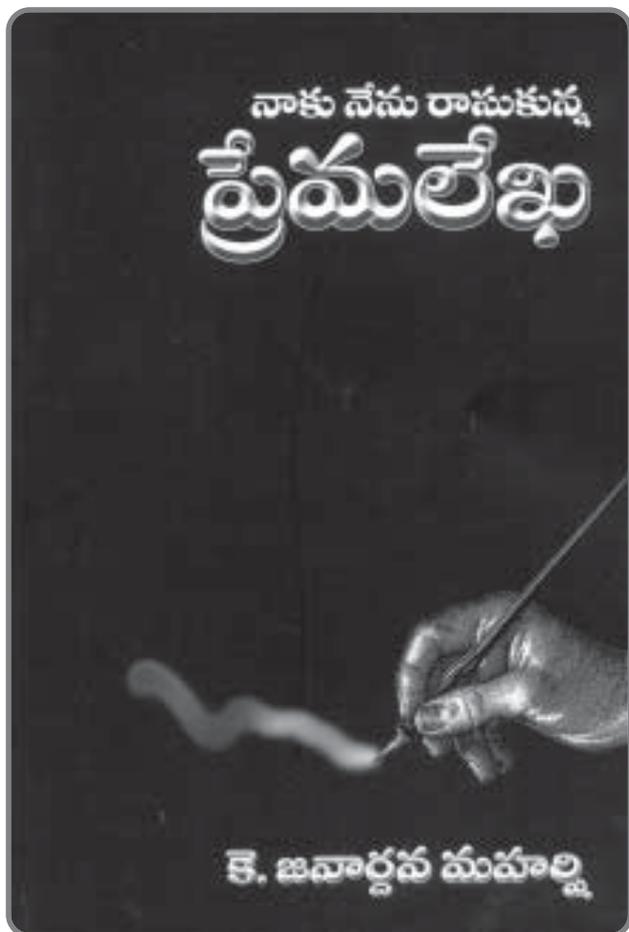

“రాజు కులన్కుడైన రాముడ్ని - యాదవుడైన కృష్ణుడ్ని - ఆహో మసీదుకీ, చర్చికీ - చెట్టుకీ పుట్టకీ పొర్లుదండాలెడతావ్ - నీకు కాక మరెవ్వరికి రాయగల నీ ప్రేమలేఖ” అని అయిదో గేయాన్ని ముగిస్తాడు.

భారతీయ సాంప్రదాయాన్ని, మత సహనాన్ని, ప్రకృతి ఆరాధననీ నాలుగు ముక్కల్లో ముగింపుగా చెప్పడం అనితర సాధ్యమనిపిస్తుంది.

క్రమశిక్షణగల వారిపట్ల మానవ నైజాన్ని వర్ణిస్తూ, “సూర్య

(మిగతా భాగం పత్రికలో చదవండి)

నేను రాసుకొన్న ప్రేమలేఖ
 రచయిత - కె. జనార్ధన మహర్షి
 ప్రచురణ కర్తలు : శ్రావణి - శర్వాణి
 ప్రాప్తిస్థానం : కిరాణి దుకాణాల్లో దొరకవచ్చు
 వెల : అర కిలో కందిపప్పు ధర కావొచ్చు

చందోదారులు కంటే!
కొంత సొమ్ము ఆదా చెయ్యండి!
 స్వదేశీ చందా వివరాలు :

12 సంచికలకు :: రు. 270 మాత్రమే!
 (రు. 30 ఆదా!)

24 సంచికలకు :: రు. 510 మాత్రమే!
 (రు. 90 ఆదా!)

36 సంచికలకు :: రు. 765 మాత్రమే!
 (రు. 135 ఆదా!)

48 సంచికలకు :: రు. 1020 మాత్రమే!
 (రు. 180 ఆదా!)

60 సంచికలకు :: రు. 1275 మాత్రమే!
 (రు. 225 ఆదా!)

100 సంచికలకు :: రు. 2100 మాత్రమే!
 (రు. 400 ఆదా!)

జీవిత చందా : రు. 6000 మాత్రమే!

విదేశీ చందా వివరాలు:

సర్ఫేస్ మెయిల్ ద్వారా

12 సంచికలకు - US \$ 66 (US \$ 18 ఆదా!)
 60 సంచికలకు - US \$ 330 (US \$ 90 ఆదా!)
 జీవిత చందా - US \$ 400

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా

12 సంచికలకు - US \$ 105 (US \$ 18 ఆదా!)
 60 సంచికలకు - US \$ 368 (US \$ 90 ఆదా!)
 జీవిత చందా - US \$ 450

గమనిక : విదేశీ చందాదారులు తమ చందాను రూపాయలలో కూడా చెల్లించవచ్చును.

చందా కుపస్సు
 (కొత్త / బహుమతి / పొడిగింపు చందా)

పేరు :.....
 వ్యక్తిక వంపవలసిన
 పూర్తి చిరునామా :

ఫోన్ నెం. : పిన్

Sub. Code No.

Amount Rs.....

D.D/Cheque/M.O. No : Date.....

To be drawn in favour of "RACHANA" payable at **HYDERABAD**. For outstation cheques please add Rs.50/- (for amounts upto Rs.1000/-) and Rs.65/- (for amounts above Rs.1000/-) towards Bank collection charges.

Receipt No. :
 Date : Siganture

 201` 1-9-286/2/P,
 విద్యానగర్,
 హైదరాబాద్ - 500 044

Your e-mail ID :